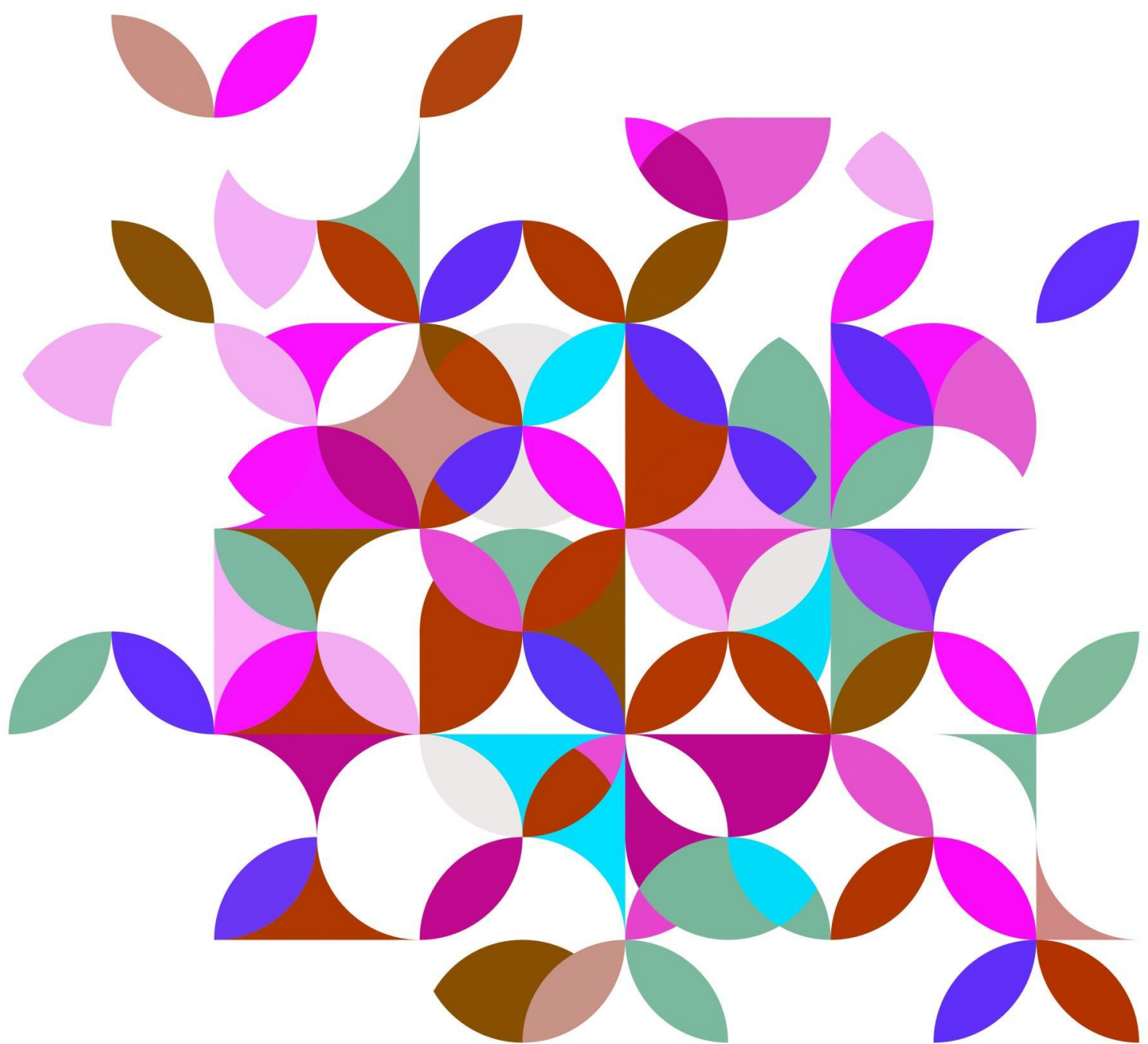

JANA DUDOVÁ

ODPOVĚDNOST
UČITELE NA
AKCÍCH
KONANÝCH
MIMO ŠKOLU

Z. 89/2012 Sb., občanský zákoník:

---

§ 2910: škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil.

---

§ 2958: při prokázání zaviněného vzniku škody na zdraví je pedagog (škůdce) povinen k náhradě škody – nemajetkové újmy na zdraví

Odpovědnost subjektivní (prokázání zavinění) – pokyny ředitele školy

Z. 262/2006 Sb., zákoník práce - § 301

Školský zákon

Vyhl. č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení - § 6 odst. 4: pedagogický pracovník vykonává podle pokynů ředitele dohled i mimo školu a školské zařízení, zejména při kurzech, exkurzích a jiných činnostech vyplývajících ze školních vzdělávacích programů nebo učebních dokumentů, účasti na soutěžích, přehlídkách a jiných akcích organizovaných školou.

Zaměstnanci jsou mimo jiné povinni
dodržovat

---

právní předpisy vztahující se k
práci jimi vykonávané;

---

ostatní předpisy vztahující se k
práci jimi vykonávané, pokud s
nimi byli řádně seznámeni.

VYBRANÉ POVINNOSTI DLE ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Žáci a studenti jsou dle § 22 zejména povinni

- dodržovat školní a vnitřní řád a předpisy a pokyny školy a školského zařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,
- plnit pokyny pedagogických pracovníků škol a školských zařízení vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem.

Zletilí žáci a studenti jsou zejména povinni

informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech, které by informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání...

VYBRANÉ POVINNOSTI DLE ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Pedagogický pracovník je dle § 22b zejména povinen

vykonávat pedagogickou činnost v souladu se zásadami a cíli vzdělávání,

chránit a respektovat práva dítěte, žáka nebo studenta,

chránit bezpečí a zdraví dítěte, žáka a studenta a předcházet všem formám rizikového chování ve školách a školských zařízeních...

§ 28: mimo jiné školní řád, kniha úrazů...

VYBRANÉ POVINNOSTI DLE § 29 ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.

Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Ministerstvo stanoví vyhláškou opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání ve školách a školských zařízeních a při činnostech s ním souvisejících.

Školy a školská zařízení jsou povinny vést evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, k nimž došlo při činnostech uvedených v odstavci 2, vyhotovit a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob evidence úrazů, hlášení a zasilání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, jimž se záznam o úrazu zasílá.

TRESTNĚPRÁVNÍ ODPOVĚDNOST

- § 147 Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti
- (1) Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.
- (2) Odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.
- (3) Kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

TRESTNĚPRÁVNÍ ODPOVĚDNOST

- § 148 Ublížení na zdraví z nedbalosti
- (1) Kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.
- (2) Kdo z nedbalosti způsobí ublížení na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

ODPOVĚDNOST ŠKOLY

Obecně platí, že škola odpovídá za veškerou škodu vzniklou žákovi, a to i když neporušila žádnou svoji povinnost (tzv. objektivní odpovědnost). To platí jak pro újmu na zdraví, tak také pro škodu na majetku.

Znamená to tedy, že v případě, že žákovi vznikne újma na zdraví nebo škoda na majetku, škola by ji měla vždy odškodnit.

Výjimkou z tohoto pravidla jsou následující případy, kdy škola odpovědná není, pokud škoda vznikla:

- Tím, že žák svým zaviněním porušil předpisy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány;
- V důsledku opilosti žák nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek, pokud škola nemohla vzniku škody zabránit;
- Tím, že se žák choval v rozporu s obvyklým způsobem chování, přestože si musel být vědom, že si může způsobit újmu na zdraví.

ODPOVĚDNOST ŠKOLY

- Pokud škola žáka odškodní, může zaplacenou částku (nebo její část) požadovat za určitých podmínek po učiteli, který škodu zavinil. V první řadě v případě učitele musí z jeho strany dojít k **porušení povinnosti**. Pokud učitel žádnou svoji povinnost neporušil, nemůže po něm škola nic požadovat. Pokud k porušení povinnosti ze strany učitele došlo **z nedbalosti**, může po něm škola požadovat náhradu, avšak maximálně ve výši 4,5 násobku jeho průměrného měsíčního výdělku. Pokud by však učitel porušil svoji povinnost **úmyslně** nebo v opilosti či po požití jiných návykových látek, může po něm škola požadovat náhradu celé částky.
- Nejprve je třeba vždy posoudit, zda by za úraz odpovídala škola. Teprve potom přichází na řadu odpovědnost učitele, který v tu dobu na žáky dohlížel.

ODPOVĚDNOST ŠKOLY

- Standardně má při vzdělávání mimo školu na každých započatých 25 žáků základní školy připadat jeden zaměstnanec školy s tím, že vždy alespoň jeden s těchto zaměstnanců musí být pedagogickým pracovníkem. Zaměstnanci, kteří nejsou pedagogickými pracovníky, musejí být zletilí a svéprávní.
- **Příklad:** V případě, že se vyučování mimo školu zúčastní 55 studentů, mají na ně dohlížet 3 zaměstnanci školy. Alespoň jeden z těchto tří zaměstnanců musí být pedagogickým pracovníkem.
- Výjimku může stanovit ředitel školy. Musí však vzít v potaz, jak bude v daném případě náročné zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků.
- Zvláštní pravidla platí, pokud je sraz žáků na akci na jiném místě než ve škole. V takovém případě musí být bezpečnost (dozor) na místě srazu zajištěna již 15 minut před časem srazu. Zajišťování bezpečnosti ze strany školy končí na předem určeném místě v předem určený čas. Místo a čas srazu a ukončení akce musí škola oznámit nejméně 2 dny dopředu zákonným zástupcům žáků.

ODPOVĚDNOST ŠKOLY

- Škola v přírodě bude zpravidla spadat do kategorie "zotavovací akce" Na ty klade zákon přísnější požadavky (např. přítomnost zdravotníka, posudky o zdravotní způsobilosti dětí, hygienické požadavky na ubytování, stravování, ...). Kromě kategorie "zotavovací akce" by škola v přírodě mohla také spadat do kategorie "jiná podobná akce pro děti". I v tomto případě je třeba splnit určité požadavky (hygienické požadavky na ubytování, požadavky na dozorující osoby, ...).
- Výuka mimo školu v řádu hodin takové podmínky splňovat nemusí.

ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY

METODIKA

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ("OZ")

Zákon č. 40/ 2009 Sb., Trestní zákoník

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 373/2011 sb., o specifických zdravotních službách (zdravotní způsobilost ke vzdělávání, výchově a sportu)

Vyhláška MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

---

Vyhláška č. 273/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance školy a školských zařízení

Vyhláška 393/2013, kterou se stanoví zdravotní způsobilost k tělesné výchově a sportu

---

Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví k § 2958 OZ
